

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Nar. posl. dr. M. Korun:

VEŠALA.

Pred našimi očmi vstajajo gnusne slike obešanja protiaustrijskih revolucionarjev v svetovni vojni... Gledali smo jih v brutalnem doživetju in pa na slikah. Koga niso pretresle? Kdo se ni zgražal? Kdo se ni zavedal, da pojde zgodovina preko večal svojo odločno pot? Samo Habsburgovec je mislil, da obeša s človeškim telesom tudi protiaustrijsko revolucionarno misel!

Bolestni fantast Aliagić, ki se je smatral za komunista, je ustrelil lansko poletje v Delnicah ministra notranjih zadev Draškovića, baje duševnega očeta zloglasne Obznane, ki se je drži kri in jok tisočev. Drašković je mislil, da služi z Obznano svoji ideji — kako pogrešena misel! In kako krvavo plačilo! Človeško je naše usmiljenje s človekom Draškovićem in njegovo rodbino. Politično smatramo kot socialisti dejanje Aliagićevo za škodljivo, za pogrešen anarhističen čin. V zmoti se je boril Aliagić za svojo idejo z napadom na poedinca proti nasprotni mu ideji. Kaj pomeni v gigantskem boju dveh svetovnih naziranih par človeških življenj? Ali privedajo akti poedinca na poedinca korak bliže k zmagi?

Država, kakor je, ima zakone, ki ščitijo njo in državljane. Vsa njihova, dostikrat kruta teža, mora zadeti tudi političnega atentatorja.

Pustimo na strani vprašanje smrtne kazni vobče, vrašanje ali sme slaboten človek soditi o življenju svojega bližnjega!

Sodniki so sodili na podlagi obstoječih zakonov in izrekli, da je Aliagić kriv in da mora na vešala. Sodniki so sodili

po svoji vesti, zato odgovarjajo sami sobi in zakonu.

In Aliagić je bil včeraj v Zagrebu obešen!

Mi pa se vprašamo: ali je bila ž njim obešana tudi komunistična ideja?

Ali ni faktorja v državi, ki ima pravico in celo moralno dolžnost popraviti mrtvo črko zakonov in s svojo besedo vrniti političnemu krivcu življenje? Ali naj res velja barbarsko pravilo zob za zob, oko za oko!

Ministrski svet, ki je, vršeč kraljevsko oblast, odklonil Aliagićevo pomilostjenje, je iz političnih motivov predal smrti človeka, ki je iz političnih motivov ubijal. Ali ni to, če že nič drugega, slaba politika? Ali niso motivi isti? Težka odgovornost pada na vas!

Temboj, ker govori smisel Vidovdanske ustave drugače. Aliagićev zločin je nesumljiv politični zločin. Aliagićev zagovornik dr. Politeo, pa tudi družji so pravilnega mnenja, da vešala niso odgovor pravici, ki jo piše člen 9. Vidovdanske ustave, ki noče smrtne kazni za politične krivice.

Koliki pot ste se že, o državotvorci, pregrešili proti besedi in duhu ustave, otroku Vašega duha?

Ali ste s tem pomagali državi? Niti sebi ne bode!

Aliagićev zločin.

Ob priliki debate o vladni deklaraciji na seji narodne skupščine dne 18. januarja 1922 je sodrug dr. Korun tudi govoril o sodbi nad atentatorjem Aliagićem, ki je bil včeraj v Zagrebu obešen. Prinašamo tozadevni odstavček iz govora.

njo. Kjerkoli je igral — je bila tema in ko je končal, je sijala jasna luč. — Dolge vrste ljudi so se gnetle skozi široke duri in vsem se je zdelo silno prav, da ta čudni godec ni igral na prvem mestu.

Bilo je razumljivo, da so se poslušalci po recitaciji umetniških del v tem smislu neradi razšli in so hoteli prisostvovati umetniškemu večeru še dolgo v noč. Prireditelji so se poslovlili od njih z obljubo, da bodo še prišli med nje.

Umetniški večeri pod okriljem »Svobode« in z istim sporedom se bodo vršili še na Jesenicah, Trzinu, Celju, Črni, Mariboru in drugih krajih. Če se bo delavstvo drugod tako izkazalo kakor trboveljsko, bo velikega pomena, ker se bodo ti mladi ljudje še bolj utrdili v veri, da je proletarsko občinstvo že a priori vredno, da mu prineseš vse, kar je najlepšega in najvišjega. Da je na vsak način za 1000 odstotkov tudi veliko bolj sprejemljivo za umetnost kot pa čisto izmозgana buržoazna in poburžoazela publika.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stano mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pl. V marcu 1922 računamo pl po 4 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p. Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštine proste.

»Gospodje, moram opozoriti gospoda ministra pravde še na neko stvar. (Nemir med poslanci). Zaradi atentata na pokojnega Draškovića je bil v Zagrebu obsojen atentator Aliagić na smrt. Ne maram kritikovati te sodbe, ker stvar v zadnji sodni inštanci še ni rešena, moram pa opozoriti gospoda ministra pravde na sledeče: Ako bi druga inštanca razsodila ravno tako kakor prva, potem naj gospod minister pravde obrne svojo pozornost temu slučaju in se vpraša, ali je izrečena smrtna obsodba v zmislu ustave ali ne. V členu 9. ustave je zapisano, da se ne more smrtna kazen odrediti za čisto politične krivice. V drugem odstavku istega člena pa je napisano, da se zamore smrtna kazen ustanoviti za poskus ali pa izvršen atentat na kraljevo osebo. Kaj se to pravi? To se pravi, da je ustavotvorec mislil, da zamore biti tudi atentat politično delo v zmislu člena 9. ustave, ako ta atentat izvira iz čisto političnih motivov in ni naperjen na osebo kralja. Zato torej pravim, če druga inštanca potrdi sodbo prve inštanice, naj gospod minister pravde razmisli, da to sodbo, ki nasprotuje smislu ustave, s tem popravi, da priporoči Aliagića milosti kralja. (Medklici: Ministri ne smejo popravljati sodniških sodb!) Gospodje, amnestijo imamo zato, da se popravi pogreška, ki je napravi mrtva beseda zakona in take pogreške so zelo pogoste. Čudim se, da ta tako patriotska vlada, kakor je naša, pri vseh svečanih prilikah, ki smo jih že imeli doslej, ni niti enkrat še občutila potrebe, da stopi pred kralja in mu predloži predlog o amnestiji, ki bi bila že zelo potrebna in ki bi zelo ublažila razmere v državi. To je karakteristično za politično gledanje in politično delo te vlade. Vidim, da ravno gospodje demokrati najbolj ljubijo to nedemokratsko delo vlade. (Minister notranjih zadev dr. V. Marinković: Zato, ker so komunisti ubili Draškovića? — Milan Pribičević: A če bi bili komunisti ubili Kristana, ali bi tudi potem tako govorili?) Gotovo ne bi zahteval smrtne obsodbe, čeprav bi mi bilo za Kristana žal, kakor mi je tudi žal za gospoda Draškovića.«

ČRNA DESKA.

«Sodelujtel! Le iavnost more pomagati!»

Na Vodovodni cesti št. 281 (Vila Donava) stanuje neka družina v kleti, ki je poleg tega, da po človečanskih načelih ne more biti primerna za bivališče, še majhna kakor pljuvalnik in mokra in ostudna tudi kakor pljuvalnik. Pravo gnezdo za tuberkulozo. In resnično je družinski gospodar pred kakim mesecem za to boleznijo umrl, za njim pa je ostala žena z dvema otrokoma, ki bodo morali tudi končati na isti način kakor mož, če ne dobe v najrajšem času primernejšega stanovanja. Kamen bi se usmilil, stano-

Umetniški večer v Trbovljah.

(Konec.)

Enak uspeh je žela tudi pisateljica Štefanija Ravnikar z recitacijo svojih izbranih črtic, izmed katerih je najbolj vplivala »Na koncertu«. »Že je bila pesem končana, množica pa je še vedno pričakovala začetek. Videl jo je človek z odra, osramočen je hotel oditi, ker se mu je ponesrečila najlepša pesem, zaigrana na poseben instrument. Kar se ga je dotaknila bleda roka in razločno je slišal besede: »V temnem kotu sem stal, nihče me ni videl, besede in pesmi so bile neme zame in celo luč tisoč svetilnikov me ni obsijala. Poglej, kako svetel je sedaj tisti kot; pojdi z menoj in igraj tistim brezštevilnim, katerih ne doseže ne pesem in ne luč. Mnogo več jih je kot teh tukaj, ki imajo obojega toliko, da me niso videli v temnem kotu stoječega«. Iz daljnega kota je segla roka k njemu in godec je šel za

vanjski urad pa si menda misli: Trši sem ko kamen. Prošnja za novo drugo stanovanje je omenjena družina vložila že pred časom in bi ga že davno morala dobiti, ker je že stala ta prošnja med drugimi na vrhu, to je, med drugimi bi se morala prva rešiti. Toda zadnjič je neka oseba na stanovanjskem uradu videla, da je omenjena prošnja na nekak čuden način izginila s prvega mesta na zadnje, od zgoraj naspodaj. To nam da misliti in če dobimo še kako tako poročilce, bomo povedali nekaj stanovanjskemu uradu v brk, kar ne bo prijeto uplivalo. Toliko za danes. Stanovanjski urad, ali boš nakazal človeške prostore nesrečnejem, ki smo jih danes navedli?

Politične vesti.

† »Bitte, Herr Präsident, das Gericht ist vollzogen.« Celo noč je bil pri Aliagiću njegov mali brat, ki je neprestano jokal. Aliagić je pred svojo smrtjo poblastil svojega zagovornika, naj proda njegovo obleko in ostale stvari in naj izkupiček da za gladne v Rusiji. Bil je popolnoma miren in je pel celo muslimanske pesmice. Govoril je o svojem rojstnem mestu Mostaru, o letih, ko ji bil vojak in o komunizmu. Dve minuti pred 6. uro je prišel v ječo rabelj, ki je odpeljal Aliagića pod vešala. Krvnik Seifert je splezal na lestvico, položil Aliagiću vrvi okoli vratu, njegova pomočnika pa sta Aliagića dvignila in ta je bil že — mrtev. Seifert se je obrnil k črno oblečenim sodnikom, ki so stali v sredi čete orožnikov in je javil sodnikom v nemškem jeziku, da je Aliagić mrtev. Aliagić je pred svojo smrtjo še rekel predsedniku senata, da odpušča svojim sodnikom.

† **Brzjavka iz Beograda.** Bolnic v Sloveniji ne bodo zaprli, ker je napravil dr. Kukovec potrebne korake, da se iz izrednih kreditov dobijo sredstva za prizadete bolnice. Poleg tega je poslanec dr. Kukovec tudi vzel pri vladi kredit v znesku 7 milijonov dinarjev, ki jih bo razdelil med najrevnejše sloje. Kdor vse to verjame, dobi posebno nagrado kot najboljši pristaš jedeesarjev.

† **Belgrad — Čekaj grad — Dinar grad.** Dična prestolnica Jugoslavije, pravzaprav le gotovih porodic, ima že tretje ime. Naši bradeži in dedi so jo poznali pod imenom Beli grad, službeno Beograd. Ko je bil Belgrad povzdignjen v glavno mesto države SHS, se ga je kmalu oprijelo ime Čekaj grad, ki je bil vsekakor na mestu. Saj si na rešitev vloge, ki si jo poslal tja, lahko čakal v neskončnost. Tretji naziv pa si je prislužilo mesto po svoji bankokraciji in pohlepu po denariju. Sedaj ga nazivljejo **Dinar grad**, ker je Belgrad v istini ena sama velika izmozgovalna banka.

† **Nečuvno delovanje bivšega vojnega ministra.** Včeraj so se sešli poslanci opozicije, da se dogovore o vlogi, v kateri bodo zahtevali, da pride general Zečević pred sodišče, ker je za božič vpoklical rekrute, katerih je pomrlo okoli 500 in okoli 6000 pa nevarno obolelo. — Kaj mislite, zakaj so obesili Aliagića? Zato, ker je ubil samo enega človeka?

† **Fašistovska divjanja na Reki.** Na Reki še vedno vladajo nečuvne razmere. Fašisti uganjajo vedno orgije na ulicah podnevi in ponoči, plenijo jugoslovanske trgovine in uganjajo slična nasilstva. Napadli so celo Kastav na jugoslovanskem ozemlju, odkoder pa so jih prepodile naše čete.

† **Občutljivost belgrajskih vladnih krogov.** Iz Beograda poročajo, da so ne-

Komunistični vodje v objemu z demokratskimi davitelji!

(Zastonj so morali umreti komunistični mučeniki Aliagić in drugi. — Lastni ljudje jih smešilo in izdajajo!)

Iz revirja v Trbovljah nam piše pošten star rudar. Že dalje časa opažamo, da so nekdanji komunisti v jako prijateljskih stikih z demokrati. Njihov posredovalec je dr. Dimnik, ki je domačin v Trbovljah. Ta doktor Dimnik je desna roka našega gospoda ministra oziroma pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja in priganjač ministra dr. Žerjave. Svoječasno je ta gospoda skušala pridobiti za svoje orodje narodne socialce, ko pa so si ti ustanovili lastno politično organizacijo in začeli zabavljati čez demokrate, je njihovo pričakovanje, da jih narodni socialisti rešijo političnega pogina, splavalo po vodi. Raditega nastavlja sedaj nove limanice Samostojne Unije. Ker pa pri rudarjih ta ne vleče, so ustanovili poleg te še Zvezo rudarskih delavcev za Slovenijo s sedežem v Trbovljah, ki je ustanovila že v Hrasniku in Zagorju svoje podružnice.

Pred nekaj dnevi je imel pisec teh vrstic z nekim demokratom pogovor glede razkola na toliko strani, posebno pa pri rudarjih. Gospod demokrat mu je zagnal in rekel: »Pri naši stranki imamo od raznih nekdanjih komunistov zagotovilo, če izposlušemo, da lahko ustanove svojo lastno organizacijo, ki pa bo brez vsake politične barve, zagotovilo, da bodo ti komunisti pri volitvah v razne korporacije delali z vso močjo za demokratsko stranko ter tudi glasovali zanjo!« Pisec teh vrstic ni hotel verovati take lumparije. Dejal je svojemu prijatelju: »To je fantazija, to ni mogoče!« Ali oni je le trdil svoje. Ko pa je pisec v številki 55. od 8. marca t. l. pod dnevnimi vestmi v »Slovenskem Narodu« čital notico, ki agitira za to novo organizacijo, pa se mu je deloma uresničilo to, kar mu je povedal pred nekaj časa omenjeni gospod iz demokratske stranke.

Po celem svetu vlada danes še vojna psiha: radi draginje in drugih težkoč ni

prav nič čudnega, če se med nezavedneži pojavlja nepremišljen radikalizem, ki tira delavce raznim farizejem na limanice, ki jim veliko obetajo. Da pa je mogoča taka lumparija in da je mogoče tako nepošteno politično in gospodarsko oslepariti delavstvo, to pa je menda samo na Slovenskem doma in nikjer drugje. Radoveden sem, kako bodo »Delavske Novice« zagovarjale to izdajstvo v svojem keritarskem krogu. Gospodom narodnikom pa privoščim prav iz dna srca vse tiste izgubljene duše, ki si jih bodo na tako nepošten način pridobili. — **O p a z o v a l e c.**

(Op. ured.: Da se nekaj plete med komunisti (to je med tistim krogom, ki komuniste vodi in — izdaja) ter med demokrati, smo že prej vedeli, vendar pa nismo hoteli na same sumarične dokaze tako težko obdolžiti teh ljudi, čeprav so že ogromno zla prizadeli proletarskemu gibanju. Sedaj molčati ni več mogoče. Preberite si ta dokazilni material, ki ga podaja v boju osivel sodrug. Komunistično delavstvo, če si slepo, se ti morajo odpreti oči in sprevideti moraš, da tvoji zapeljivci za tvojim hrbtom pridno delujejo, da te pahnejo v še hujšo propast. Če nočeš sprevideti, bomo prisiljeni verovati, da si neozdravljivo bolno na možganih. Če nam nočeš verjeti, preberi si vsaj v enem izmed zadnjih »Beogradskih Dnevnikov«, kako se prosluli Pribičevićev podkupljenec Krsta Cicvarić hvali, da je raznim tvojim voditeljem izplačal po nalogu samega demokratskega policaj-ministra Pribičevića nad 600.000 K! Ne pišemo tega zato, da bi zase agitirali, temveč samo kot razodetje vsem ljudem, ki imajo še poštenje in zavednost v sebi. Ljudem, ki ne znajo misliti s svojimi možgani, itak ne dovolimo, da se štujiijo v naše organizacije!)

resnične vesti nekaterih inozemskih listov ki so komentirali Wranglov poset pri kralju Aleksandru in ministrskemu predsedniku Pašiču, kakor, da so si v velikih prijateljskih stikih. Wrangla spremajo v Belgradu z isto gostoljubnostjo kakor so svoje čase samega Trockija. — No, v to pa že verjamemo, če v nobeno drugo ne. Samo malo drugače kakor si to predstavljajo v Belgradu. Opozarjamo samo na namen konference male antante, katerih kar noče biti konec.

† **Mednarodna akcija za žrtve Horthyjevega režima.** Na Dunaju se je zbralo veliko število Madžarov, ki so morali pred Horthyjevo maščevalnostjo in okrutnostjo pobegniti iz dežele. Ti begunci so osnovali posebno zvezo, ki se hoče z vsemi svojimi silami zavzeti za žrtve, ki še ječe po ječah, v katere jih je vrgel samosilnik Horthy. Navzlic splošni amnestiji se nahaja po zaporih državnih ječnikarjev še nešteto ljudi, ki so se zamerili krivičnemu vladajočemu režimu, in taborišča za internirance so še vedno polna. Položaj internirancev je nevzdržen. Tudi osebe, ki so svojo krivično jim prisojeno kazen, že prestale, ali pa ki jim je pomiloščenje vendarle vrnilo svobodo, ne uživajo nobene pravne zaščite. Omenjena zveza je torej sklenila, da započne mednarodno akcijo uveljavljanja splošnega pomiloščenja za zagotovitev varstva azilnega prava in za podpiranje ujetni-

kov, oziroma da se ruski in madžarski ujetniki medsebojno čimprej izmenjajo. — Kakor tvori Madžarska v političnem oziru stalno nevarnost za konsolidacijo srednje Evrope, dokler bo stala pod sedanjo vladavino, tako izzivajo tudi zgoraj omenjena dejstva pravičnost vsega kulturnega sveta, da se poseže vmes in napravi red v imenu človečnosti.

† **Francosko vojaštvo se še ni iztrežnilo.** V Gödingu na Češkoslovaškem izhaja socialistični list v češkem jeziku, ki je zvest načelom svojega programa. Žigosal nedostojno obnašanje francoskih častnikov, ki so nastanjeni v Gödingu. To je gospode tako razburilo, da sta neki major in neki kapetan vdrla v uredništvo, grozila socialističnemu senatorju Lorenzu z jahalnim bičem in zahtevala od njega, da se vzdrži vsake kritike francoske vojaške misije, sicer ga drugič pretepeta. Vidimo torej, da Francozi niso le v Jugoslaviji premočeni, temveč da skušajo uvesti enako postopanje tudi po drugih državah. Gotovo lep vzgled za one, ki se še navdušujejo za militarizem.

Dnevne vesti.

Komunisti so ustanovili svojo rudarsko organizacijo in nam poslali »Naznanilo«, prav tako, kakor delajo trgovci. — Dobro je! Vemo sicer, da bi se »Delav-

ške Novice» norca delale. Če bi kaka naša organizacija tudi kaj podobnega storila, vendar jim bomo ugodili, da ne bodo mogli reči, da smo svojim čitateljem zanašljivo skrivali njihovo ustanovitev. Ne bojimo se za naše čitatelje! Kdor čita naš »Naprejek«, je resen človek, vedel bo, kaj je naše, kaj ne. Kdor pa veruje, da so komunistične organizacije res nestranskarke in da hočejo razdiralci — zedinjevali, ne bo nam žal zanj, ga bo že življenje izučilo, če ne mara sam delati za jasnost v svoji glavi. Bolje pa se nam zdi, da gre v komunistično organizacijo, nego da ni v nobeni. V najslabši in najškodljivejši organizaciji se ljudje več nauče, nego v gostilni.

Naznanilo:

1. Da se je ustanovila neodvisna strokovna organizacija »Zveza rudarskih delavcev za Slovenijo« s sedežem v Trbovljah.

2. Da je organizacija samo strokovna, in da je v njej mesto za vsacega delavca kakor tudi delavke, ki je zaposlen v rudarskih revirih brez ozira na to, je-li tega ali onega političnega prepričanja.

3. Da pozivlja gori omenjena »Zveza« tudi vse zavedne delavce in delavke, ki so včlanjeni sedaj v strankarskih organizacijah, da pristopijo k omenjeni »Zvezi«. Kajti že je čas, da se enkrat zedinimo vsi vsi na strokovnem polju, kajti le takrat se bomo lahko borili proti zedinjenim izkoriščevalcem.

Umetniški večer na Jesenicah pod okriljem »Svobode« bo v soboto, 11. t. m. ob 8. zvečer v dvorani »Delavskega doma«. Spored je isti kakor je bil v Ljubljani in Trbovljah. Prireditelji so ss. Podbevšek, Seliškar in Ravnikarjeva. Delavci in delavke, pokažite tudi vi, da cenite umetnost veliko bolj kot pa buržoazija!

Ljubljana.

Miroslav Malovrh. Umrli je v umobolnici na Studencu pri Ljubljani mnogoletni glavni urednik »Slov. Naroda« Miroslav Malovrh. V umobolnici je bil že od leta 1917. in je umrl pozabljen in zapuščen od vseh svojih prijateljev in znancev.

Javen železničarski shod! Pokrajinski odbor koaliranih železničarskih organizacij za Slovenijo sklicuje javen železničarski shod v četrtek, 9. t. m. ob pol 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo delegatov vrhovnega vodstva koalicije o konferenci v Belgradu; 2. Slučajnosti. — Železničarji in prijatelji železničarjev, udeležite se shoda polnoštevilno! — Koalicijski odbor.

Trgovski nastavlenci. vsi na zborovanje, ki se bo vršilo v petek, 10. t. m. ob 19½. v mali dvorani Mestnega doma. — Dnevni red: Organizacija. — Sklicatelji.

Dramatični odsek invalidskega doma uprizori v nedeljo, 12. t. m. v »Ljudskem domu« v Ljubljani priljubljeno narodno igro »Revček Andreiček«. Začetek točno ob pol 8. zvečer. Blagajna se odpre ob 7. Vstopnice se dobe v predprodaji v trafikah ge. Severjeve, Šelenburgova ulica in ge. Bič na Ambroževem trgu. Preplačila se hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi odbor.

Zahvala. Povodom smrti pok. Frana Majdiča so darovali gg. živinozdravniki v Ljubljani mesto venca na krsto 110 Din. Podpornemu društvu slepih v Ljubljani, Wolfova ulica 12, za kar se odbor najiskreneje zahvaljuje. — G. F. Jurásek.

V tednu od 26. februarja do 4. marca se je rodilo 32 otrok (bo 16 žensk in mo-

ških), 3 mrtvorojeni, umrlo pa je 30 oseb (po 15 moških in žensk), in sicer za življenjsko slabostjo 1, za jetiko 6, za pljučnico 2, za srčno hibo 6, za rakom 2, za drugimi vzroki 13. Naznanjen je 1 nov slučaj davice, 6 pa škrlatice.

Celje.

Občni zbor »Svobode« se bo vršil v nedeljo, dne 12. t. m. ob 9. uri na »Zelenem travniku«. Po zboru predava sodr. Angelo Cerkvenik iz Ljubljane. Sodrugi, ne pozabite na ta zbor!

Ljudsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek, dne 23. marca predava gđč. Ana Župančič o socialnem delovanju armade reševanja v Londonu. Dolžnost naša je, da obiskujemo ta visok kulturni forum. Otroci pod 17. leti nimajo dostopa.

Cene živlenskimi potrebščinami zelo padajo v Celju. Danes so bila jajca že po 5 K. Govorijo celo, da bo padlo meso. Mleko se prodaja po 10 K, v trgovinah pa že po 9 K.

Protialkoholno gibanje je v Celju zelo živo. G. vladni svetnik Lilek je napisal jako lep članek v »Novi Dobi« o tem gibanju v Ameriki. Sodrugi pri »Svobodi« so ustanovili protialkoholni krožek, ki se jako lepo razvija. Kdor je spoznal, kje smo Slovenci bolni, naj se javi pri sodr. Mlinarju v delavskem tajništvu.

Lepo manire. Vojaško oblast bi radi vprašali, čemu pretrepajo uboge »redove« pri vežbah. Kaj so na ono noč prenašali na bolniških nosilnicah? Ali so jih tako pretrepali, da so zboleli, ali celo umrli? Vojaška oblast govori, da ne bodo Celjani razburjeni.

Še enkrat. Zadnjič se je g. Logar hudoval, ko smo mu povedali resnico. Ali se sedaj tudi, ko mu bomo povedali, da je v »Unionu« ob priliki naznanitve policijske ure zaupil: »Mi srbski oficirji ne poznamo policijske ure.« Gospod Logar, ne bodite otročji! Tržačan — Srb. Da ne boste od prenapetosti počili! Lep vzgled.

Zahvala. Podpisani se najsrčneje zahvaljujem za vsoto 442 K, ki so mi jo darovali v mojem brezposelnem času, in sicer ss. peki 160 K, ss. mlinarji 142 K, gospa Roza Barl 100 K in gospa Ria Zimmerz 40 K, skupaj 442 K. — Martin Strouhal.

Iz stranke.

Hrastnik. V nedeljo, dne 12. t. m. priredi krajevna politična organizacija SSJ v Hrastniku javen politični shod ob 9. dopoldne v gostilni g. V. Domitroviča (pri postaji). Dnevni red: **Politični položaj, draginja in delavstvo.** Poročevalec sodrug K o r e n iz Celja. — Ob 16. se bo vršil v gostilni Konsumnega društva rudarjev občni zbor krajevne politične organizacije SSJ v Hrastniku s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročila tajnika in blagajnika. 3. Volitve novega odbora. 4. Organizacija. 5. Draginja. (Pri 4. in 5. točki bo poročal sodrug K o r e n). Točna udeležba dolžnost. — Odbor.

Iz strok. gibanja.

Seja centralnega odbora kovinarjev se bo vršila v petek, 10. t. m. ob 18. uri. — Tajništvo.

Šport.

Športni klub »Primorje« pozivlja vse svoje redne člane in članice, da se udeležijo sestanka, ki se bo vršil v soboto, dne 11. t. m. ob 20. uri v »Narodni kavarni« (zadnja soba). Zelo važno! — Tajnik.

Občni zbor Športne zveze se radi nepričakovanih zadržkov prelaga na 25. t. m., zborovanje delegatov na 24. t. m. Dnevni red in kraj neizpremenjen. — Tajništvo Športne zveze.

Napredovanje tehnike pri zgradbi parnikov. Spomladi bo dovršen v angleški ladjedelnici v Southamptonu največji parobrod na svetu: imel bo 56.000 ton in prostora za 4000 potnikov. Brod bo dolg 320 m, visok 32 in širok 30 m. Parnik se bo imenoval »Majestic«, ki je last angleške paroplovne družbe White Star Line in napravi 10. maja svojo prvo pot iz Cherbourga v Newyork. Velezanimive so sledeče naprave na tem parniku: kurjen bo s petrolejem mesto s bremogom, gonilni stroji razvijajo preko 100.000 konjskih sil, kotli obsegajo 2320 m². Hitrost parnika doseže 42 km na uro. Odgovarjajoč velikosti parnika tehta krmilo 140 ton, ter vsak višak, katerih bodo štiri, po 300 ton. Parnik bode tudi nosil 4 sidra, katera tehtajo skupno 45 ton, oziroma skupno z verigami 230 ton. Na parniku je tudi 450 aparatov, ki s svojo občutljivostjo alarmirajo vsako nadnormalno toploto, vsled česar je požar izključen. Parnik sam ima 3 brezžične postaje, razentega je opremljen z velikim številom rešilnih čolnov, med temi celo 2 parna karkasa z brezžičnim brzojavom. Zanimiv je instrument na parniku, kateri napove akustičnim in električnim potom plitvost do 56 m.

Po svetu.

— **Kako širijo Angleži v Indiji kulturo.** Sailendra N. Ghose, ravnatelj Ameriške komisije za dosego samovlade v Indiji, je objavil poročilo, ki ga je prejel od stov, kateri se nahaja v zaporu v Delhiju. — »V delhiški ječi je več ko 2000 Indijcev, ki so obsojeni na smrt vsled lakote, ako nočejo uživati pasje hrane, in vsled hude zime, ki jo morajo trpeti, ker jim Angleži ne dajo drugega kot nekaj cunj, v katerih kar mrgoli uši in drugega mrčesa,« javlja Ghose. Poročilo se dalje glasi, da je bilo v zadnjih treh mesecih aretiranih več kot 300.000 nekooperativistov, ki so bili obsojeni na daljše ali krajše zaporne kazni; mnogi so bili izgnani do smrti v britsko kazensko kolonijo na otoku Andaman, o katerem pravijo očividci, da je veliko slabši, kakor francoski Hudičev otok, na katerem se je nahajal kapitan Dreyfus. »Postopanje Angležev s političnimi jetniki je neizrečeno brutalno,« poroča Ghose. Na tisoče jetnikov je bičanih do krvi in potem morajo ležati na golih tleh brez obvez, da dobe prisad in potem umrjejo. Angleži ne morejo ubiti rebelnega duha nekooperativistov in ker se boje protestov v civiliziranih državah, če bi jetnike direktno streljali ali obešali, so si izmislili druge metode. Odličnejšim voditeljem nalagajo poniževalne kazni. Na primer brata Ali, dva najvplivnejša mohamedanska voditelja v Indiji, ki sta še pred par leti uživala pri britskih oblasteh veliko spoštovanje kot inteligentna in kulturna moža, sta bila prisiljena korakati po mestu v ječo brez hlač in čevljev sredi najhujše zime. Obsojena sta bila na dve leti zopora. Angleži so jima naložili to kazen samo za to, da ju ponižajo pred ljudstvom. Nato so ju vrgli v celico med najnižje zločince in dajejo jima hrano kakršne ne bi niti pes povohal. Brata Ali se nista dotaknila deset dni nobene jedi, nakar sta dobila nekaj boljšega z namenom, da ju ohranijo pri življenju in še nadalje mučijo. Najcukrutnejša britska metoda pa je, da dajejo političnim jetnikom obleke in koe kriminalcev, ki so umrli v ječi za kužni-

mi boleznimi. Mrtve kriminalce slečejo še gorke in njihovo obleko in odejo, umazano in polno mrčesa ter bacilov kakršna je, usilijo političnim jetnikom. To delajo zato, da okužijo revolucionarje in jih pomore z boleznimi, ker se jih ne upajo direktno obesiti ali ustreliti.

— 6.000.000 ljudi bo umrlo vsled lakote na Kitajskem. Več kot šest milijonov ljudi pričakuje smrti vsled lakote v provincah Kiangsu, v kateri so mesta Shanghai, Čekinag in Anhvej, soglasno s cenitvami, ki so jih sestavili v Shanghai. Pomanjkanje živil so povzročile nepričakovane velikanske povodnji, ki so uničile dvajset odstotkov pridelka riža.

— Katoliški duhovnik umoril svojega polbrata. Rev. Aldard Delorme, katoliški duhovnik, je bil pred tedni aretiran v Montrealu, ker je ustrelil svojega polbrata Rasula Delorma, dijaka na vseučilišču v Ottavi. Truplo nesrečnega so našli 6. februarja v montrealnem predmestju s šestimi krogli v glavi. Politijska preiskava je dognala, da je izvršil umor omenjeni katoliški duhovnik. Policija je namreč pri preiskavi ugotovila, da je Delorme pregovoril svojega polbrata, da je svoje življenje zavaroval za 25.000 dolarjev pri La Sauvegarde Life Insurance Co. in da je dijak izročil zavarovalniški certifikat Delormu. Policija je našla v duhovnikovem avtomobilu revolver, ki se popolnoma ujema s krogli, ki so bile v dijakovi glavi. Na sedežu v avtomobilu so se poznali sledovi krvi, ki

so bili za silo oprani z milom. Vsi dokazi govore, da je duhovnik nstrelil polbrata v avtomobilu in potem vrgel truplo v cestni graben. Rev. Delorme taji zločin.

— Zlato vsega sveta se steka v Ameriko. V zadnji številki revije »Soviet Russia« z dne 15. februarja je ponatisnjeno eno poglavje iz najnovejše Trockijeve knjige »Situacija izpremenjenega sveta«. V tem poglavju piše Torckij med drugim: »Središče težnosti kapitalistične ekonomije buržoazne oblasti se je premestilo iz Evrope v Ameriko. Pred vojno je bila Evropa kapitalistično središče sveta. Evropa je bila glavni tovarnar in glavni bankir. Evropski industrijalni magnat, predvsem v Angliji in na drugem mestu v Nemčiji, evropski trgovec, predvsem angleški, evropski skopuh, predvsem angleški in francoski — so odločevali usodo ekonomije in konsekvntno so diktirali politiko vsemu svetu. Danes ni več tega. Vojna je vrgla Evropo s kapitalističnega prestola in posadila Ameriko na njegovo mesto.«

UTRINKI.

Osvoboditev delavstva je stvar delavstva samega. — Nihče nam ne bo prinesel svobode, ako si jo ne bomo sami izbojevali. Iz nobene dežele ne pride armada, da bi rešila jugoslovanski proletarijat mezdne sužnosti in ga osvobodila izpod kapitalizma. Delavstvo vsake dežele mora samo voditi svoj boj; in pri tem mora gojiti čim tesnejše vezi z delav-

stvom drugih dežel. Mednarodna solidarnost delavstva vseli dežel je potrebna za končni uspeh in za dosežanje uspehov v tekočih bojih. Zanašati se na druge, pomeni grešiti nad delavskim razredom.

Med treznejši proletarijat prihaja spoznanje, da je treba iti iz potov razdvajanja nazaj na staro pot zedinjevanja. In mnogi so že prišli nazaj; drugi pomišljajo in se pripravljajo na povratek. Tretji — ti bodo šli s svojo taktiko razdiranja naprej, toda odločilni ne bodo. Proletariatu bodo le za vidni vzgled, kako potrebna je solidarnost. In mi smo za solidarnost, za skupno delo v edinstveni stranki zavednega delavstva s socialističnim programom. Utopije odklanjamo. Razdiralna huškanja prepuščamo drugim. Nam je cilj socialistična družba in tej smo posvetili svoje delo in boj.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSI).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Leča, nova, debelezrna, zelo mehka za kuho se dobi pri SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. Zahtevajte naš cenik vrtnih in poljskih semen.

Medlč, Rakovec & Zankl,

prej A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov
Centrala: Ljubljana, d z o z Skladišče: Novisad.

Telefon 64. Brzjavi: MERAKL, Ljubljana. Telefon 64.

Emajlni laki. Prav: firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. „MERAKL“, Lak za pode. „MERAKL“, Linoleum lak za pode. „MERAKL“, Emajlni lak. „MERAKL“, Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Stev. 762/16.

Razpis.

Mestni magistrat v Ptujju razpisuje mesto

magistratnega uradnega vodje

v IX. činovnem razredu. Za namestitve se od prosilcev zahteva, da imajo pravne izpite.

Po enoletnem zadovoljujočem službovanju se vodja imenuje definitivnim v višjem činovnem razredu.

Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo najkasneje do 31. marca 1922.

Mestni magistrat Ptuj, dne 6. marca 1922.

Zupan: Tomaž Lozinšek s. r.

Zobozdravnik

med. univ. dr. Srečko Puher

otvori

zobozdravniški atelje
v Ljubljani, Poljanska cesta 16,
preje „Sanatorij Jožefinum“.

Tečaj ruskega jezika

priredi Dr. Preobraženski,
univerz. lektor. Vpisovanje do
konca tega tedna v I. drž. gimn.
Tomanova ulica pri g. Schottu
ob delavnikih 16-18 h.

Stara vozna pokrivala

(plahte) ali šotarska pokrivala
(Zeltblätter) se iščejo v nakup.
Ponudbe je nasloviti pod šifro
„Plahte“ na anončno družbo
„Aloma Company“, Ljubljana,
Kongresni trg 3.

JADRANSKA BANKA - BEOGRAD

Delniška glavica: Din. 30.000.000.

Rezerva: Din. 15.000.000.

Podružnice:

Celje, Cavtat, Dubrovnik, Erceg Novi, Jajsa, Korčula, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Sibenik, Zagreb.

Naslov za brzjave: JADRANSKA.

Afilirani zavod:

FRANK SAKSER STATE BANK

32 Cortland Street.

New York City.